

steunfonds

De redakteur van In en Om draagt, net als u, het Steunfonds een warm hart toe. Niet één keer vergeet hij te vragen om een bijdrage voor zijn orgaan met de meest recente gegevens. Om toch maar zo min mogelijk van zijn sympathie te doen blijken eindigt ieder verzoek met dezelfde opmerking: „Maar kort hoor!”

Nu, kort kan het Steunfonds zijn, na de extra uitgave met **Groot Nieuws**, die u kortgeleden werd toegestuurd.

Kort kan het Steunfonds bovendien zijn, omdat nuchtere cijfers niet veel plaats vragen, ondanks het feit dat ze boekdelen spreken. Hier komen de cijfers.

In de maanden oktober en november kon het Steunfonds 1441 giften noteren, die een bedrag opleverden van f 25.852,37.

Zullen we er in december f 50.000,— van maken?

Dank u!

**STICHTING STEUNFONDS
PRAKTISCH HUMANISME
AMERSFOORT**

GIRO 6168

PERSONALIA

Op 22 november overleed ons Rotterdamse lid *Mevr. G. Reddingius-Swart*. Ze werd 62 jaar. Haar heengaan is een bijzonder zwaar verlies, in de eerste plaats voor Rotterdam. Want ze kon beschouwd worden als de gastvrouw van zeer velen, omdat haar huis aan de Provenierssingel dag en nacht voor hen open stond. Hier was het kantoor van onze vriend Koops, de raadsman voor het Rijnmondgebied, er werden bestuursvergaderingen gehouden, gespreksgroepen kwamen er bijeen, er werd open tafel gehouden voor wie zich eenzaam voelde. Zo langzamerhand was dit huis de plaats geworden, van waaruit Rotterdam en omgeving met het humanisme in contact gebracht werden. Bij al deze activiteiten was het *Mevr. Reddingius*, die er voor zorgde dat de sfeer zo was, dat er zaken gedaan konden worden en ieder, die binnenkwam

Te weinig ruimte

Of liever te veel kopij, want de twee commentaren op het pre-advies van Spigt moesten in dit nummer een plaats vinden in verband met de voorbereiding van het congres. Vandaar dat we alles wat maar even kon blijven liggen in de map lieten.

Adreswijziging redakteur

De redakteur van In en Om, organisatie-secretaris Th. W. Polet is op 1 december verhuisd naar Hildebrandlaan 6, Soest-Zuid. Het telefoonnummer is ongewijzigd gebleven.

zich thuis voelde. Zij, die haar goed hebben gekend zullen haar heel erg missen.

Dat zullen ook de gedetineerden van de vrouwengevangenis doen, waarvoor ze vele jaren als raadvrouw heeft gewerkt.

HET HOOFDBESTUUR BESPRAK . . .

in zijn vergadering van 26 november j.l. een aantal ingekomen stukken en mededelingen. Uit het maandoverzicht bleek, dat het ledental blijft stijgen, zodat dit op 1 november 15.218 bedroeg. Dit betekent tegenover een jaar geleden een netto-aanwas van 900. Ook de abonneementen op onze uitgaven nemen regelmatig toe.

Het hoofdbestuur nam kennis van de benoeming van prof. dr. Libbe van der Wal in het Curatorium van de Leerstoelen van de Stichting „Socrates” als opvolger van wijlen prof. dr. C. D. J. Brandt.

Op eigen verzoek werd het dienstverband beëindigd met de heer W. van Praag, die gedurende een jaar als public-relationsman voor het Verbond heeft gewerkt. Het dagelijks bestuur zal trachten in deze vacature zo spoedig mogelijk te voorzien.

Kennis werd genomen van de op handen zijnde wijzigingen in de dienst van de geestelijke verzorging in de Inrichtingen van Justitie. Door de wijziging in de Gevangenismaatregel kan aanspraak gemaakt worden op de aanstelling van een aantal raadslieden in volledige dienst. Voorstellen hiervoor zijn aan het ministerie van justitie voorgelegd.

Het hoofdbestuur vervolgde de discussie over een nieuwe werkwijze, die tot uitbreiding van het dagelijks bestuur zal leiden. Ook de eventuele vorming van een verenigingsraad werd besproken en de wijze waarop deze zal dienen te worden samengesteld. Hoewel de plannen in grote trekken wel vaststaan, moeten er nog allerlei details bekeken worden. Wat het dagelijks bestuur betreft, zijn reeds verschillende personen gepolst en daarmee wordt nog voortgegaan.

Aangezien meerdere H.B.-leden door ziekte of verblijf in het buitenland deze vergadering niet konden bijwonen, zijn er nog geen beslissingen genomen. Deze zullen in de volgende vergadering van 28 januari 1967 aan de orde dienen te komen.....

PLAATS EN TAAK

van het
HUMANISTISCH VERBOND
in de
NEDERLANDSE
SAMENLEVING

OM DE EIGENAARDIGHEID

Het pre-advies van HB-lid Spigt voor de congresdiscussie „Plaats en taak van het Humanistisch Verbond in de Nederlandse samenleving” munt uit door bondigheid en helderheid. Het is een niet mis te verstane beschouwing. Het is voorts een beschouwing, die vele (meelevende) leden van het HV uit het hart moet zijn gegrepen. De pre-adviseur signaleert enige kernproblemen van het georganiseerde humanisme te onzent, die in het kader van een doordenking van plaats en taak van het HV in de vaderlandse samenleving in heden en toekomst zeker niet omzeild mogen worden. Het voornaamste in het betoogde is echter klaarblijkelijk, dat de humanist herkenbaar moet zijn. „Onze taak is onze levensovertuiging nu onbetwifelbaar te tonen”, — „Er moet iets ter vergelijking, iets eigens aangedragen worden.” — De titel van het pre-advies wijst er trouwens eveneens op, dat het herkenbaar eigene van de humanist het allergewichtigste zou zijn bij een bepaling van taak en plaats van het HV in onze nationale samenleving.

Tegen dit pre-advies moet, bij alle waardering er voor, toch minstens tweeërlei bezwaar worden ingebracht. In de eerste plaats wordt er niet in aangegeven, wat het herkenbaar eigene van de humanist tegenover bijv. dat van de christen en dat van de buitenkerkelijke niet-humanist dan toch wel zou inhouden. In de tweede plaats leidt het pre-advies de gedachte van de lezer in een spoor, dat, ook zal zou het in dit advies zelf tot het einde toe zijn gevolgd, beter een ander spoor had kunnen zijn.

Wat het eerste bezwaar betreft, wij komen geen stap verder met enige constatering aangaande wat de humanist **niet** zou zijn. „Naar mijn mening is een humanist iets anders dan een christen die de rouw-circulaire van onze lieve heer een dag eerder heeft ontvangen”. Evenmin komen wij echter iets verder met vragen, waarop de pre-adviseur zelf het antwoord niet kenbaar maakt. „Hoe vieren wij onze feesten? Bij een kerstboom zonder engeltjes? Hoe gaan wij om met ons verdriet? Op de aloude perverse wijze, hoewel wij de handen opvallend niet vouwen? Hoe oordelen wij over misdaad en straf? Wat doet de humanist als zodanig, die schoolmeester is, rechter, machinebankwerker, atoomfysicus, archivaris, bejaardenverzorgster? En als daarbij eigenheden optreden, hoe en waarom?”

Wat het tweede bezwaar aangaat, onder instemming met de noodzaak van een herkenbare humanistische identiteit moet worden gewezen op de dringende „oecumenische” opgaaf van ons verbond. Een als zodanig door leven en wandel herkenbare humanist zal er toe bijdragen, maar het gaat in eerste en in laatste instantie om de vermenselijking van deze wereld, om dus de eigenaardigheid van de humane mens. Welke baat zou het hebben gebracht, wanneer de Nederlandse humanist zich duidelijk van zijn identiteit in onderscheid van die van anderen bewust was geworden en het mensdom zou niet-temin ten prooi zijn gevallen aan de de-humaniteit?

Het is vreemd, dat de pre-adviseur geen poging deed, de herkenbare identiteit van de HV-humanist aan te duiden. Eigenlijk behoeven wij allen, die ons in Nederland anno 1966 humanisten noemen, ons voor zulk een aanduiding nl. heel weinig in te spannen. Direct is toe te geven, dat wij vogels van diverse pluimage zijn. Onder ons zijn er, die, met of zonder opgelopen schade aan hun ziel, staan in een persoonlijke geschiedenis van zelf-ontvoogding t.o.v. een veeleisende kerk. In onze kring zijn er, die stammen uit een milieu, waar weinig of niets meer aan kerk en godsdienst werd gedaan. Wij rekenen tot de onzen

UIT DE GEMEENSCHAPPEN

Plezierig is, dat *Amsterdam-Noord*, waar een paar jongeren er de schouders onder gezet hebben, weer tot leven komt. Belangrijk ook, omdat daar een heel nieuwe stad in ontwikkeling is, waar het Verbond niet mag ontbreken.

Net als vorig jaar wil *Utrecht* op de 2e kerstdag graag de oudere leden rond een feestelijk versierde tafel zien voor een gezamenlijke maaltijd in het Erasmushuis. Het kost de deelnemers niets, en ze worden, als ze dat willen van huis gehaald en weer gebracht. En wist u al wat H.V.G.U. betekent? Wij niet, maar de vertaling staat er gelukkig bij, het is de Humanistische Vrouwen-groep Utrecht, die elke maandagmiddag bijeen komt. Utrecht is ook bezig tot een grote gemeenschap uit te groeien, men nadert de 600 leden. Overigens is men van mening dat in het Rome van het humanisme er meer humanisten zouden moeten zijn.

Amersfoort is gestart met een cursus tot opleiding van vormingsleiders. Men wil niet „nee” moeten verkopen, als de scholen er om vragen.

Een gezamenlijk kerstdiner in *Haarlem*! Met muzikale omlijsting en in een jeugherberg, die in het hele land bekend staat om de goede sfeer. Veel plezier!

religieus voelenden, agnostici en militante atheïsten. In onze gelederen zijn de liberalen, socialisten, pacifisten, partijlozen en mogelijk zelfs ook Koekoek-sympathisanten. Wij vormen inderdaad een bont mensengeheel, maar wij zijn bij onze bontheid een geheel, want er is iets, wat ons als niet-godsdienstigen verbindt. Het is ons geloof in de noodzaak, tegenover iedere medemens te moeten handelen, zoals wij zouden willen, dat hij tegenover ons handelde. Waarom wij in deze noodzaak geloven, is een dankbaar onderwerp voor vele discussie-avonden binnen de diverse gemeenschappen. Hier zij evenwel volstaan met de vaststelling, dat wij in die noodzaak geloven. Dit enige „dogma” tot het onze gemaakt hebbende, overigens zonder hoop op beloning na onze dood, worden vragen naar bijv. de wijze, waarop wij kerstmis zouden moeten vieren of zouden moeten omgaan met ons verdriet van betrekkelijk weinig belang voor ons als humanisten. Zelfs, wanneer het gebruik onder zeer vele humanisten ingang zou vinden, de kerstboom te sieren met enige dozijnen engeltjes, dan nog zou er voor het HB geen reden zijn tot het uitgeven van een mandement. Humanistische omgang met werkelijk verdriet lijkt een aan gelegenheid te zijn, die al evenmin vanuit Utrecht moet worden geregeld. Wat van eerste en eigenlijk enig belang is voor ons, humanisten, is het behoud van het hierboven gesignaleerde „koppig-absurde” geloof.

Taak en plaats van het HV in de Nederlandse samenleving, maar daarmee tevens tot ver over de grenzen van die samenleving, kunnen en mogen slechts worden gedetermineerd vanuit „de eis des geloofs”. Die eis is, dat het „geloof” behouden blijft.

Dit laatste nu zal, naar menselijk-redelijke verwachting, uitsluitend het geval kunnen zijn bij een reële verdere humanisering dezer wereld. Onze opgaaf is vanzelfsprekend „geloofstrouw”, blijkend uit „goede werken”, die doorgaans moeten worden verricht vanuit weinig tot de volksverbeelding sprekende posities. „Klein zij de taak, maar sterk de wil, die haar met vaste trouw volvoert”, maande ons terecht een dichter en humanist. Er ligt, naast deze opgaaf, evenwel een nog belangrijker op ons als „humanistenheid” te wachten. Het is de versterking van humaniserende en de eliminatie van de-humaniserende tendenties in de wereld van nu en morgen door die vormgeving aan de maatschappij, welke het de enkeling mogelijk maakt, humanist, of liever: humaan, te zijn in de zin van ons „dogma”. Er waren in nazi-Duitsland echte humanisten (en christenen), maar wat vermochten zij in een samenleving met een structuur, die aan de goede daad nageen geen ruimte bood?

Het HV mag als ieder ander historisch verschijnsel rustig eenmaal zijn dood sterven. Zeer triest zou het nochtans zijn, wanneer die dood een ontijdige was. Het zou een ontijdige zijn, wanneer hij kwam vóór en aler het HV had bijgedragen tot een verdieping van het inzicht in de ontwikkeling van de Nederlandse en de wereldsamenleving, die moet worden gepland, wil het het individu mogelijk zijn om humaan te (blijven) handelen. Taak en plaats van het HV dienen te worden bepaald vanuit het gezichtspunt, dat het gaat, niet om de eigenaardigheid van de humanist zozeer, maar om die van de humane mens. Als dit een „mariage de raison” met de kerken met zich mee zou moeten brengen, dan heeft dat niets verdrietigs. Voor brandstapels van christelijke makelij behoeven wij echt niet meer beducht te zijn. Wel dienen wij „the Big Brothers” te vrezen en niet minder „de kleine broeders”, die, in vervreemding van samenleving en eigen zelf, toestemmen, dat na hen de zondvloed mag komen.

UIT DE GEMEENSCHAPPEN

Uit *Hengelo* kwam het bericht, dat een gespreksgroep gestart was met de bespreking van het pre-advies van Spigt, dat in het oktobernummer van *In en Om* werd afgedrukt. Er zullen er al wel meer zijn, maar dit was de eerste reactie die ons onder ogen kwam.

Schiedam heeft nog steeds geen kans gezien een volledig bestuur te vormen. Men behelpt zich, dank zij de bereidheid van enkelen zo goed mogelijk, maar moeilijk is het wel. En ook een beetje beschamend voor een gemeenschap, die enkele jaren geleden bruiste van leven.

Tuinsteden-West in Amsterdam heeft het probleem van de gezagshandhaving aan de orde gesteld door het draaien van een tweetal films, een Amerikaanse en een Nederlandse, de laatste van Louis van Gasteren. Een voor het Verbond nieuwe wijze van inleiding tot discussie, die we warm aanbevelen.

Nijmegen durfde het aan, ook eens een nog onbekende spreker uit te nodigen. Nog al te veel gemeenschappen draaien in het bekende kringetje rond.

Hoewel *Purmerend* nog steeds een werkgroep is, durven ze het toch aan om de leden een volledig programma te bieden. Met een jaarsluitingsbijeenkomst.

Het pre-advies van Spigt is bedoeld als aanloop tot een discussie welke moet plaats vinden op het congres in 1967. Het thema is: **De plaats en de taak van het Humanistisch Verbond in de Nederlandse samenleving.**

Het is de bedoeling dat de besturen van gemeenschappen over dit thema en met het pre-advies als uitgangspunt, tot gesprekken en discussies komen, welke hopenlijk niet beperkt blijven tot de bestuurskring alleen, maar ook plaats vinden in bijeenkomsten met de leden, in gespreks- en studiegroepen en op de jaarvergadering die elke gemeenschap vóór het congres dient te houden.

De oorzaak van deze te volgen methode en planning mag men zoeken in een aantal feiten:

- a het Humanistische Verbond heeft in de Nederlandse samenleving een erkende en onmisbare plaats verworven; wel kleven er nog allerlei schoonheidsfoutjes aan de wijze waarop deze plaats is verworven en toegekend, maar in principe is een plaats ingeruimd.
- b Het Humanistisch Verbond, althans het hoofdbestuur daarvan, heeft duidelijke denkbeelden omtrent de vraag op welke terreinen het Verbond werkzaam dient te zijn.
Het is zich ook kennelijk bewust van de enorme krachtsinspanning die nodig is voor deze taakopvatting en de naar verhouding geringe mogelijkheden om dit op te brengen.
- c De plaatsverwervende krachtsinspanning, de positiebepaling en de ontwikkeling van het denken over humanisme in de Nederlandse en internationale samenleving heeft tot nu toe hoofdzakelijk plaats gevonden door en in de kring van een, laten we zeggen, bestuurs-elite.
- d Tot nu toe was er in het Humanistisch Verbond grotendeels sprake van een éénrichtingsverkeer, organisatorisch gezien van boven naar beneden. Verschillende gemeenschappen hebben op vorige congressen aangedrongen op tweerichtingsverkeer. Thans geeft ook het hoofdbestuur van het Verbond blijk hier behoefte aan te hebben.

Ik geef gaarne toe dat groepering en omschrijving van bovenstaande feiten ook anders kunnen maar acht dat niet zo belangrijk. Het gaat er mij alleen maar om enige tendensen aan te wijzen.

De vorm waarin de gedachtenwisseling nu volgens het hoofdbestuur dient plaats te vinden is in dit commentaar niet ter discussie. Wel vraag ik me af of het hoofdbestuur zich voldoende heeft gerealiseerd welke eisen een tweerichtingsverkeer stelt. Het vraagt om duidelijke communicatie en openlegging van de situatie; het vraagt om een houding die kritiek ernstig neemt en bereidheid om deze in het beleid te verwerken.

UIT DE GEMEENSCHAPPEN

Een zeer zwaar verlies heeft *Rotterdam* en ook het gehele Verbond geleden door het overlijden van Mevr. Reddingius-Swart. We schrijven er op een andere plaats nog over. Maar we twijfelen er niet aan, dat men dit te boven zal komen en op de energieke wijze, die we de laatste jaren gewend zijn van onze vrienden daar, voort zal gaan.

Het blad van *Deventer* besteedt aandacht aan de enquête van het blad Margriet, waaruit opzienbarende cijfers te voorschijn zijn gekomen over de kerkelijkheid en onkerkelijkheid in Nederland.

Een kennismakingsbijeenkomst voor nieuwe leden is langzamerhand een gebruikelijke zaak geworden. Die in *Voorburg/Rijswijk* was een succes.

Arnhem trok behalve leden ook velen, die het nog niet waren en anderen die het nooit zullen worden door een bijeenkomst over geloof, ongeloof en oecumene.

Het is uiterst belangrijk dat in onze kring de veranderingen die zich bij de kerk aan het voltrekken zijn, worden bijgehouden. Velen van onze leden lopen nog met een verouderd beeld rond, ondanks radio en TV, waarop ook zo het een en ander te horen en te zien valt.

Den Haag-Noord heeft een introductie-kursus op touw gezet, in het bijzonder voor nieuwe leden. Dat is elders ook al eens geprobeerd en de deelnemers waren er heel tevreden over.

En tot slot *Zwolle*, dat veel „buitenleden” heeft en die niet links laat liggen. De voorzitter trok er regelmatig op af, maar dat kon alleen 's avonds. Nu heeft het echtpaar Lageman die taak overgenomen en is het ook overdag mogelijk. En dan te weten, dat in vele gemeenschappen men er al tegenop ziet om een lid te bezoeken die om de hoek woont.

Deze eisen worden gesteld zowel aan het hoofdbestuur en het landelijk apparaat als aan de gemeenschapsbesturen. Bovendien vraagt een dergelijke gedachtenwisseling om begeleiding en stimulatie. Tenslotte moet er ook de gelegenheid zijn om de uitkomsten der gedachtenwisseling in de praktijk om te zetten.

G. NEERVOORT

Spigt spreekt van de noodzaak tot een discussie, van een gestoorde verstandhouding in de kommunikatie hoofdbestuur-gemeenschappen en wijst erop dat het besturen in de afgelopen 20 jaar door een élite gebeurde.

**wat staat er
nu in het
pre-advies van Spigt**

Dit noemt hij de vorm van het probleem. De inhoud van het probleem noemt hij de noodzaak dat de humanist *herkenbaar* wordt, dat we onze *eigen identiteit* aan het licht brengen bij onze integratie in de Nederlandse samenleving.

Voorts..... Neen, er is geen voorts. Dit is alles wat Spigt stelt in zijn pre-advies over de *plaats en taak van het Humanistisch Verbond in de Nederlandse samenleving*.

Voorop gesteld dat ik het eens ben met wat Spigt stelt meen ik toch dat dit een verbazend mager pre-advies is voor een congres dat over vorm en inhoud van de plaats en taak van het Humanistisch Verbond in de Nederlandse samenleving moet gaan praten.

Ik ben een beetje bang dat het advies van Spigt open deuren intrapt in de discussiegroepen die de gemeenschapsbesturen moeten gaan formen voor dit doel.

**geen voer voor
discussiegroepen**

Toegegeven, de vraag naar de eigen identiteit, naar de herkenbaarheid van de humanist is legitiem. Hij is zelfs actueel. Met name die humanisten die in kringen van andersdenkenden hun gedachten uiteenzetten en ook zij die in talrijke organen in het maatschappelijke en culturele leven als humanist „meedraaien" en hun *eigen inbreng* daarbij hebben worden er steeds mee geconfronteerd.

Maar de vraagstelling van Spigt is te filosofisch om ooit tot een duidelijk antwoord te leiden. In die zin blijft het een open vraag die ons humanisten steeds zal begeleiden, of we nu 20, 40 of 100 jaar zullen bestaan in de Nederlandse samenleving.

Het probleem waarmee het Humanistisch Verbond te maken heeft is: Hoe moeten en kunnen wij, nu we in de Nederlandse samenleving een zekere erkenning hebben gevonden en er althans ruimte is om onze bijdrage in geestelijk, cultureel en maatschappelijk opzicht te leveren, deze bijdrage op de beste wijze leveren.

**vraag en antwoord
lossen ook probleem
van het Humanistisch
Verbond niet op.**

Deze algemene vraag is te konkretiseren in allerlei deelvragen en problematieken, die we met elkaar moeten oplossen in de komende jaren.

We zullen daarbij systematisch te werk dienen te gaan en telkens situatie, doeleinden en te volgen wegen moeten vaststellen.

Daarbij zullen o.a. de organisatievorm van het Humanistisch Verbond, de stijl van werken en het pakket van opvattingen en vooronderstellingen waarmee gewerkt wordt, kritisch moeten worden bezien.

Dit vraagt om de bereidheid van hoofdbestuur en gemeenschappen tot herziening te komen van de tot nu toe gevolgde werkwijze en organisatievorm.

WAARNEMER CONCILIE

Op verzoek van het Secretariaat van het R.K. Pastoraal Concilie van de Nederlandse Kerkprovincie is prof. dr. W. van Dooren aangewezen als waarnemer van het Verbond voor het onderhouden van het contact met het Concilie-secretariaat. De algemeen voorzitter, prof. dr. J. P. van Praag woonde op uitnodiging van het Episcopaat de plechtige opening bij.

Uw taak: hun toekomst!

Centrum voor Humanistische Vorming

Bijdrage: f 3.75 per jaar.

Giro 60 84 68, t.n.v. het Centrum, Oudegracht 152, Utrecht.

plaats van het H.V. in de Nederlandse samenleving

Als we hierover praten moeten we m.i. onderscheid maken tussen de plaats die we in de *ationale samenleving* innemen, onze positie op landelijk niveau dus, en de plaats die we innemen in de *plaatselijke samenlevingen*.

Landelijk gezien zijn er duidelijk verworvenheden; de waarden waar we voor staan worden verwerkt in allerlei beleid op verschillende terreinen; in opvoeding en onderwijs; in geestelijke volksgezondheid en maatschappelijk werk; in de gevangenissen, in het leger; in sociaal en in cultureel werk, wordt meer en meer rekening gehouden met humanistische waarden en beginselen.

Wel dient m.i. aan de orde te komen de vraag of de representatie en de werkzaamheid van het Humanisme op landelijke niveau's niet mede uit moet gaan van het stellen van prioriteiten voor wat betreft de inzet van mensen en financiën.

Hiervoor is, om het gewenste twee-richtingsverkeer te doen ontstaan, nodig dat het hoofdbestuur het congres een nota voorlegt over de vele taken die zij meent dat er aangepakt dienen te worden en voortgezet, op welke wijze het hoofdbestuur dit wil doen en welke planning hierbij ten grondslag ligt.

Het congres, dat is de verzameling van representanten der gemeenschappen in het land, kan pas over deze zaken meedenken en meepraten als er een duidelijk beeld is van deze materie.

Of er *plaatselijk*, dat wil zeggen in de gemeenten waar gemeenschappen bestaan, sprake is van een overeenkomstige verworvenheid als op het landelijk niveau, waag ik zeer te betwijfelen.

Een aantal sceptische uitspraken ten deze op de onlangs gehouden regionale conferenties in Zwolle en Rotterdam, werd helaas door de aanwezigen niet bevochten.

Ik meen dan ook dat, naast het doorpraten van het beleid van het hoofdbestuur over zaken op landelijk niveau, op het congres gesproken zal moeten worden over de positie van de gemeenschappen in de plaatselijke samenlevingen. Voorts dat het niet bij spreken erover moet blijven, maar dat tevens maatregelen op organisatorisch terrein nodig zijn om er wat beweging in te brengen.

De tegenstelling die er bestaat tussen de landelijke positie van het HV en de plaatselijke positie, dat is die der gemeenschappen in de gemeenten, is m.i. onduidelijk.

Intussen behoeft niet te worden gewacht op een minder vaag preadvies dan dat van Spigt of op de eventuele nota die het hoofdbestuur misschien aan het congres wil voorleggen.

De gespreksgroepen, studiegroepen, besturen en ledenvergaderingen, alsmede de individuele leden die via In en Om op de hoogte worden gesteld van de congresvoorbereidingen, kunnen intussen hun gedachten laten gaan over de volgende zaken.

PLAATS EN TAAK VAN DE H.V.-GEMEENSCHAPPEN

Hierbij wordt uitgegaan van de veronderstelling, dat het humanisme, in casu het Humanistisch Verbond, een eigen bijdrage wil leveren aan de samenleving. Hierbij wordt zowel gedacht aan een bijdrage t.o.v. het individu als van de verschillende aspecten van onze plaatselijke samenlevingen.

wat heeft het humanisme de mens te zeggen

We zitten hierbij als Verbond in de spanning dat we „voor ons zelf” wel hebben uitgemaakt dat we uit willen gaan van de mens als geestelijk en zedelijk wezen en dat we het bestaan van een persoonlijke Godheid geen uitgangspunt voor ons vinden, maar dat we „dit artikel” kennelijk niet kunnen en durven „verkopen” aan de honderdduizenden anderen in Nederland die ook niet uitgaan van een persoonlijke Godheid.

Zijn onze zedelijke eisen als verdraagzaamheid, waarachtigheid, vrijheid en gerechtigheid, welke ook van toepassing zouden moeten zijn op politiek en maatschappelijk gebied, zijn onze beginselen inzake het waardebesef, de redelijkheid, de eerbiediging van de mens in zijn menselijke waarde en het deel hebben aan natuurlijke, maatschappelijke en kosmische verbanden; zaken die we „voor ons zelf” willen behouden of menen we dat onze zienswijze voor individu en maatschappij zo belangrijk is dat we de confrontatie aandurven en wensen?

Centraal staat als regel het houden van een bijeenkomst.

Daar omheen is er misschien sprake van een enkele gespreksgroep wat ziekenbezoek, een damesmiddag.....

Om het anders te zeggen: Tot nu toe is de activiteit van het gemeenschapsbestuur, en dus van de ledenvergadering van het HV, gericht geweest op het onderhouden van kontakten in verschillende vorm met een deel van de leden van dit Verbond. Ik meen dat dit ten enenmale onvoldoende is.

**het werk der
gemeenschappen
tot nu toe**

In de plaatselijke samenleving, welke een kleine gemeente, een kleine of middelgrote stad of grote tot zeer grote stad kan omvatten, is van alles in beweging.

Er is geestelijk leven, bijvoorbeeld in en om de kerken, die op hun grondvesten schudden. Er is maatschappelijke, geestelijke, sociale, sociaal-hygiënische, culturele werkzaamheid van tal van organen en instellingen. Men heroriënteert zich hier.

Er is sprake van schaalvergroting, verstedelijking, ontsluiting van voorheen geïsoleerde gebieden en groepen.

Er is heroriëntatie van handel, industrie, nijverheid, verkeer en andere communicatiemiddelen.

**wat heeft het humanisme
de plaatselijke samen
leving te zeggen**

Kortom; er is sprake van dynamiek in de plaatselijke samenleving. En wat doen de humanisten? Die houden er hun maandelijkse bijeenkomst met een bezoek van 15—40 personen.

Stelde ik tevoren dat de tegenstelling tussen de landelijke positie van het H.V. en die der plaatselijke gemeenschappen onduidelijk is, thans wil ik stellen dat de tegenstelling tussen de dynamische samenleving en het stilstaande water dat de plaatselijke gemeenschap heet, onduidelijk is.

Daar moeten we met zijn allen wat aan gaan doen.

Op bijna elk terrein van de samenleving moeten de humanisten aanwezig zijn en nagaan wat, op basis van hun beginselen en waarden, door hen t.a.v. van al die plaats vindende veranderingen dient te worden ingebracht?

Of is het zo dat de uitgangspunten en waarden die het humanisme vertegenwoordigt, al door anderen in die plaatselijke samenleving wordt ingebracht?

Zowel op landelijk niveau als op het niveau van gemeenschappen, gewesten en federaties is een heroriëntatie nodig wat betreft de organisatie en structuur van het Verbond.

Over de wijze waarop dit landelijk dient te gebeuren is weinig te zeggen zolang we niet een duidelijk beeld hebben van alle taken die men landelijk heeft en nog wil ondernemen en de wijze waarop men dit doet, de doeleinden die men stelt op korte en lange termijn.

Wel meen ik dat het aanbeveling verdient om aan de aanstelling van nieuwe functionarissen op landelijk niveau, d.w.z. dat deze functioneel door de hele organisatie heen werken, een voorlopig halt toe te roepen. Niet omdat we geen geld hebben voor uitbreiding maar omdat enige bezinning op dit punt geen overbodigheid lijkt.

**HERORIËNTATIE TEN
AANZIEN VAN ORGANISATIE
EN STRUKTUUR**

Het moet duidelijk zijn dat een organisatie, die zich bezig houdt met een enkele maandelijkse bijeenkomst en een discussiekring, om een eenvoudige structuur vraagt.

Wil deze organisatie echter maatschappelijk geëngageerd zijn en mee doen aan het maatschappelijk gebeuren en er een eigen inbreng leveren, dan is een eenvoudige organisatievorm van een ledenvergadering en een bestuur niet meer doelmatig.

plaatselijke reorganisatie?

7 *Wanneer een plaatselijke gemeenschap zich bezig houdt met studie en verdieping, geestelijke verzorging, vormingsonderwijs, praktisch humanisme, bejaardencentra, voorlichting, werving etc. en bovendien door middel van representatie meedoet aan de verdere ontwikkeling van de plaatselijke samenleving, dan is een andere mentaliteit, een andere organisatievorm, een andere vorm van communicatie en een vorm van begeleiding noodzakelijk.*

De vraag waarvoor we staan is m.i. dan ook of we ons functionarissen-corps niet verder in functionele zin dienen uit te breiden maar in geografische zin. We zouden ons bijvoorbeeld kunnen voorstellen dat een groep van gemeenschappen begeleid en geholpen wordt door een bekwame full-time kracht. Overigens dienen er voor een dergelijke kracht wel aanknopingspunten te zijn in de plaatselijke situatie.

samenvattend

Dit kommentaar is wat uitgegroeid tot het advies aan de gemeenschappen om niet stil te staan bij de opvatting van Spigt dat het nodig is ons voor het congres in 1967 te bezinnen op onze identiteit, onze eigenaardigheid.

Ik meen dat de humanisten in Nederland moeten gaan meedenken over de bijdrage die we in het Nederlandse maatschappelijke leven hebben te leveren als Verbond.

Deze bijdrage is zowel op het nationale niveau als op het plaatselijke niveau te leveren.

Hieruit volgt een overleggen van konkreet en toekomstig beleid van de zijde van het hoofdbestuur aan het congres en een heroriëntatie van de zijde der gemeenschappen voor wat betreft hun aandeel in dat beleid en voor wat betreft de eigen situatie in de plaatselijke gemeenschap.

Ik meen voorts dat heroriëntatie ten aanzien van organisatievorm en structuur aan de orde van de dag is.

Hoewel ik niet al te uitvoerig mocht zijn hoop ik toch dat er enig materiaal is geleverd om een discussie te kunnen beginnen.

VOOR EN OVER JONGERENGROEPEN

De werkgroep Jeugd en Jongeren van het Humanistisch Verbond komt elke maand bijeen maar omdat vergaderingsverslagen niet altijd even aantrekkelijk zijn, berichten wij niet altijd over het wel en wee van de werkgroep. Ditmaal vermelden we alleen dat in de novembervergadering werd gesproken over weekends voor gespreksleiders van jongerengroepen; over de definitieve voortzetting van het nog altijd naamloze jongerentijdschriftje; over de mogelijkheden en vormen van kadertraining en over de voorjaarsjongerenconferentie, die tezamen met de H.J.G.-Amsterdam zal worden georganiseerd en waarvoor voorlopig 29 en 30 april 1967 gereserveerd zijn. Het samengaan met de Belgen inzake een gezamenlijk jongerentijdschrift is voorlopig teruggebracht tot het regelmatig contact onderhouden met de redactie van het Belgische blad Pro en Contra. Gebleken is namelijk dat er bij de Nederlandse jongeren momenteel weinig enthousiasme is voor een volledige gezamenlijke publikatie. Ook de eerste Belgische reacties zijn niet van reserves ontbloot.

De afdeling Delft van de S.V.H.G. Socrates heeft in november haar vierde lustrum gevierd, dat in het teken van de moderne kunst stond. In het Museum Prinsenhof had men een tentoonstelling ingericht onder de titel „Daimon '66". Hedendaagse

Nederlandse beeldhouwers en schilders exposeerden hun — zeer eigen-tijdse — visie op de mens. Verder heeft men een groot diner-dansant gehouden met o.m. enkele geheime happenings.

De Rotterdamse H.J.G. hield een ledenvergadering waar o.m. het uittreden uit het Comité voor Vrede en Zelfbeschikking in Vietnam aan de orde kwam. Als overweging gold o.a. dat de sfeer en het gezicht naar buiten meer dan wenselijk is, wordt bepaald door politiek-getinte groeperingen. Op het programma staat verder nog de prettige, minder prettige en rot ervaringen in de Verenigde Staten van Hans Noteboom. Wie verre reizen doet, kan veel verhalen.

De Jongerengroep van de Gemeenschap Utrecht recipieerde op 1 december ter gelegenheid van het eenjarig bestaan. Helaas konden we niet aanwezig zijn, maar het zal best gezellig zijn geweest. Rond dezelfde tijd kwam de periodek uit met o.m. een zeer lezenswaardig interview met Pater Van Kilsdork over „Katholieke kerk in beweging — doorbraak naar het Humanisme".

In Vlaarding en kwam en voor het eerst een dertiental jongelui bijeen om het met elkaar te hebben over de vraag of zij over zouden gaan

tot het vormen van een jongeren-groep en zo ja, wat er dan verder diende te gebeuren. De groep is met tal van ideeën voor activiteiten begonnen. Veel succes gewenst.

Te Amersfoort zijn de eerste oriënterende bijeenkomsten van een aantal jongeren achter de rug en men verwacht met een grotere groep in januari a.s. echt van start te gaan.

In Hengelo is op de eerste avond van de jongerengespreksgroep enthousiast gepraat over plannen voor de toekomst. Het eerste resultaat was het beleggen van een avond met en over „Mormonen".

VERHOOGING POSTTARIEVEN

De komende tariefverhoging van de PTT brengen vele organisaties in grote moeilijkheden. Zo heeft men al becijferd, dat de NCRV voor de verzending van haar omroepgids per post liefst 650.000 gulden extra zal moeten neertellen.

Hoewel het bij het Verbond niet om zulke fantastische bedragen gaat, we zouden bijna zeggen helaas, zal het duidelijk zijn, dat ook voor ons die kostenverhoging zwaar gaat wegen. Dat is dan ook één van de redenen, die het hoofdbestuur er toe bracht de leden te verzoeken zoveel mogelijk hun contributie aan te passen.